

Datum van
inontvangstneming

:

27/09/2024

Zaak C-566/24

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

21 augustus 2024

Verwijzende rechter:

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 juli 2024

Verzoekende partij:

Helpfind Recovery sp. z o.o.

Verwerende partij:

Santander Bank Polska S.A.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Rechtsvordering tot betaling van betaalde rente – sanctie van kosteloze kredietverstrekking.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Bepalingen in de kredietovereenkomst die voorzien in rente die niet alleen verschuldigd is over het aan de consument uitgekeerde bedrag, maar ook over de niet-rentekosten van het krediet.

Prejudiciële vragen

- I. Verzet artikel 10, lid 2, onder f), gelezen in samenhang met artikel 3, onder j) en l), gelezen in samenhang met bijlage I van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van

richtlijn 87/102/EEG van de Raad zich tegen een uitlegging dat het begrip uitgekeerd kredietbedrag, dat de basis voor de berekening van het rentepercentage vormt, niet alleen betrekking heeft op het bedrag dat daadwerkelijk aan de consument voor zijn vrij gebruik wordt verstrekt, maar ook op het bedrag dat aan de consument wordt „verstrekkt” voor de onmiddellijke dekking van de niet-rentekosten van het krediet op een zodanige wijze dat:

- i. de bank aan de consument een bedrag verstrekt dat echter conform de overeenkomst onmiddellijk wordt ingehouden – door middel van verrekening – ter dekking van de niet-rentekosten van het krediet[;] de bank keert aan de consument een bedrag uit dat conform de overeenkomst ter voldoening van het commissieloon van de bank moet worden bestemd, waarbij dit bedrag rechtstreeks op de rekening van de bank wordt gestort?
- II. Indien vraag I bevestigend wordt beantwoord: moet artikel 10, lid 2, onder f), gelezen in samenhang met art. 3, onder j) en l), van richtlijn 2008/48/EG in de context van het beginsel van de doeltreffendheid van het Unierecht en het doel van deze richtlijn alsmede in het licht van artikel 3, leden 1 en 2, gelezen in samenhang met artikel 4, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen de praktijk om in consumentenkredietovereenkomsten waarover tussen de verkoper (kredietgever) en de consument (kredietnemer) niet afzonderlijk is onderhandeld, bedingen op te nemen die erin voorzien dat rente in rekening wordt gebracht niet alleen over het bedrag dat aan de consument wordt uitgekeerd, maar ook over de niet-rentekosten van het krediet (dat wil zeggen het commissieloon en andere vergoedingen) die geen deel van het daadwerkelijk aan de consument uitgekeerde kredietbedrag uitmaken maar op de in vraag I vermelde wijze worden „uitgekeerd”?
- III. Indien vraag II bevestigend wordt beantwoord: moet artikel 10, lid 2, onder f) en g), van richtlijn 2008/48/EG in de context van het beginsel van de doeltreffendheid van het Unierecht en het doel van deze richtlijn alsmede in het licht van artikel 5 van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen de praktijk om in consumentenkredietovereenkomsten waarover tussen de verkoper (kredietgever) en de consument (kredietnemer) niet afzonderlijk is onderhandeld, bedingen op te nemen waarin uitsluitend het rentepercentage van het krediet en de (in cijfers uitgedrukte) totale gekapitaliseerde rente die door de consument verschuldigd is uit hoofde van zijn verbintenis uit de overeenkomst worden vermeld, zonder dat de consument er tegelijkertijd

uitdrukkelijk van in kennis wordt gesteld dat de grondslag voor de berekening van die (in cijfers uitgedrukte) gekapitaliseerde rente een ander bedrag is dan het daadwerkelijk aan de consument uitgekeerde bedrag, namelijk de som van het aan de consument uitgekeerde kredietbedrag en de niet-rentekosten van het krediet (dat wil zeggen het commissieloon en andere vergoedingen die geen deel van het aan de consument uitgekeerde kredietbedrag uitmaken maar wel onderdeel zijn van het totale bedrag dat de consument uit hoofde van zijn verbintenis uit de consumentenkredietovereenkomst verschuldigd is)?

- IV. Moet artikel 10, lid 2, onder r), van richtlijn 2008/48/EG in de context van het beginsel van de doeltreffendheid van het Unierecht en het doel van deze richtlijn alsmede in het licht van artikel 5 van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten aldus worden uitgelegd dat het vereist dat de door de kredietgever gegeven informatie over het recht op en de procedure van vervroegde aflossing ook een mededeling omvat over de mogelijkheid van terugbetaling van een deel van het door de kredietgever ingehouden commissieloon?
- V. Moet artikel 10, lid 2, onder p), van richtlijn 2008/48/EG in de context van het beginsel van de doeltreffendheid van het Unierecht en het doel van deze richtlijn alsmede in het licht van artikel 5 van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten aldus worden uitgelegd dat het vereist dat de door de kredietgever gegeven informatie over het herroepingsrecht telkens een uitdrukkelijke mededeling omvat over het recht dat uit artikel 14, lid 1, onder b), van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 voortvloeit?
- VI. Moeten artikel 23 van richtlijn 2008/48/EG en het beginsel van doeltreffendheid, gelijkwaardigheid en evenredigheid aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan de rechterlijke uitlegging van de nationale wetgeving dat de consument een beroep op de in artikel 23 van de voornoemde richtlijn bedoelde sanctie kan doen binnen de vervalttermijn van één jaar vanaf de datum van de prestatie door de kredietgever, dat wil zeggen vanaf het moment van uitbetaling van het totale kredietbedrag?
- VII. Moet artikel 23 van richtlijn 2008/48/EG in de context van het beginsel van doeltreffendheid, gelijkwaardigheid en evenredigheid aldus worden uitgelegd dat de vaststelling dat niet-nakoming van eender welke van de in de vorige vragen genoemde verplichtingen door de kredietgever moet worden beschouwd als een geval van niet-nakoming dat telkens automatisch leidt tot toepassing van de in de nationale wetgeving neergelegde sanctie (bestaande in het recht van de consument om een verklaring in te dienen dat zijn verplichtingen tot

betaling van de rente en andere aan de kredietgever verschuldigde vergoedingen tenietgaat), of aldus dat de toepassing van een dergelijke sanctie afhankelijk is van een alomvattende beoordeling van de situatie van beide partijen bij de overeenkomst en, in het bijzonder, dat de consument geen beroep op dit recht kan doen wanneer de niet-nakoming van de informatieverplichtingen van de kredietgever de rechten en verplichtingen van de consument niet heeft geschonden of voor hem niet van belang was ten aanzien van de sluiting en uitvoering van de consumentenkredietovereenkomst, en de bescherming van de rechten van de consument wordt gewaarborgd door andere regelingen, met inbegrip van regelingen die consumenten tegen oneerlijke bedingen beschermen?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: „VEU”): artikel 2

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”): artikel 169, lid 1

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”): artikel 38

Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad (hierna: „richtlijn 2008/48”): artikel 3, onder j) en l); artikel 10, lid 2, onder f), g), h), p), r)

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (hierna: „richtlijn 93/13”): artikel 3; artikel 4; artikel 5

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Ustawa o kredycie konsumenckim (wet op het consumentenkrediet) van 12 mei 2011: artikel 5; artikel 30; artikel 45; artikel 53;

Ustawa – Kodeks cywilny (wet houdende het burgerlijk wetboek) van 23 april 1964: artikel 385¹, lid 1; artikel 359; artikel 481

Korte beschrijving van de feiten en het geding

- 1 Verweerster is een onderneming die bankactiviteiten verricht. Op 19 juli 2021 hebben de kredietnemer, als consument, en verweerster een kredietovereenkomst gesloten (hierna: „overeenkomst”). De overeenkomst is gesloten aan de hand van een vooraf door de bank opgestelde modelovereenkomst.

- 2 In de overeenkomst is aangegeven:
- a. dat de kredietgever aan de kredietnemer een krediet ten bedrage van 44 000 Poolse zloty (PLN) verstrekt;
 - b. dat het kredietbedrag, conform de bedingen van de overeenkomst, door de kredietgever onmiddellijk aan de kredietnemer ter beschikking wordt gesteld, en wel op de navolgende wijze:
 - i. het bedrag van 40 000,44 PLN wordt op een door de kredietnemer aangewezen bankrekening overgemaakt;
 - ii. het bedrag van 4 439,56 PLN, zijnde het commissieloon voor het verstrekken van het krediet, wordt op de rekening van de kredietgever overgemaakt;
 - c. dat de kredietnemer de kredietgever machtigt om de voornoemde bedragen op de voornoemde rekeningen over te maken;
 - d. dat het totale te betalen bedrag 58 540,73 PLN bedraagt, waarvan:
 - i. het bedrag van 40 000,44 PLN het totale kredietbedrag is;
 - ii. het bedrag van 4 439,56 PLN het commissieloon is voor het verstrekken van het krediet;
 - iii. het bedrag van 14 100,73 PLN rente is;
 - e. dat het krediet en de rente in 96 gelijke maandelijkse termijnen worden afbetaald;
 - f. dat de kredietnemer gerechtigd is om het uit hoofde van het krediet verschuldigde bedrag op elk moment, geheel of gedeeltelijk, vervroegd af te lossen. Voor het vervroegd aflossen van het krediet zou de kredietgever geen provisie in rekening brengen;
 - g. op welke bankrekening bedragen uit hoofde van vervroegde aflossing van het krediet door de kredietnemer kunnen worden gestort en dat een op een dergelijke wijze – zonder afzonderlijke instructie van de kredietnemer – gestort bedrag zal worden beschouwd als aflossing van het gedeelte van de hoofdsom dat in het kader van het laatste termijnbedrag (of de laatste termijnbedragen) van het krediet moet worden afgelost, waarbij allereerst vergoedingen, commissielonen en rente, met inbegrip van achterstallige rente, worden betaald waarvan de betalingstermijn vóór de storting is verstreken;
 - h. dat een vervroegde aflossing van het gehele krediet zal leiden tot een op de gebruiksduur van het krediet gebaseerde afrekening binnen 14 dagen na aflossing van de gehele schuld, waarbij rekening wordt gehouden met een te

- veel betaald bedrag, en dat de kredietnemer dan voor de periode tot aan deze aflossing betaalt;
- i. dat de kredietgever de kredietnemer zal informeren over het recht om de overeenkomst te herroepen en over de manier waarop de herroepingsverklaring moet worden ingediend;
 - j. dat de kredietnemer de overeenkomst binnen 14 dagen na sluiting ervan kan herroepen.
- 3 Bij de overeenkomst is een aflossingsschema gevoegd waarin in vier kolommen zijn gespecificeerd: de vervaldata van de termijnen, de aflossing van de hoofdsom per termijn, de aflossing van de rente per termijn en het totale te betalen bedrag. In het schema is niet gespecificeerd welk deel van elk termijnbedrag wordt gebruikt voor aflossing van het deel van het krediet dat bedoeld is om het commissieloon te dekken.
 - 4 Onmiddellijk na sluiting van de overeenkomst, in 2021, heeft verweerster het bedrag van 40 000,14 PLN op de rekening van de kredietnemer gestort en tevens het bedrag van 4 439,56 PLN uit hoofde van het commissieloon op haar eigen rekening gestort.
 - 5 Op 29 september 2023 heeft de kredietnemer een schriftelijke verklaring ingediend waarin hij onder andere aangaf dat hij met betrekking tot de overeenkomst een beroep doet op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking in de zin van artikel 45, lid 1, van de wet op het consumentenkrediet en dat de kredietgever in de overeenkomst die wet had geschonden.
 - 6 Op 12 oktober 2023 heeft de kredietnemer een cessieovereenkomst met verzoekster gesloten waarbij hij al zijn uit de overeenkomst voortvloeiende geldvorderingen op verweerster, met inbegrip van vorderingen tot terugbetaling van alle ten onrechte in rekening gebrachte vergoedingen, kosten en rente, en andere vorderingen die uit de toepassing van artikel 45 van de wet op het consumentenkrediet – die in de zogenaamde sanctie van kosteloze kredietverstrekking voorziet – kunnen voortvloeien, aan verzoekster heeft overgedragen.
 - 7 In de dagvaarding van 27 oktober 2023 heeft verzoekster gevorderd verweerster te veroordelen tot betaling aan haar van het bedrag van 11 287,37 PLN, vermeerderd met de wettelijke vertragingsrente vanaf 17 oktober 2023 tot de datum van betaling. Het gevorderde bedrag bestaat uit de rente die de rechtsvoorganger van verzoekster (de kredietnemer) ter uitvoering van de overeenkomst aan verweerster heeft betaald. Verzoekster heeft haar vordering gebaseerd op het feit dat de kredietnemer een verklaring had ingediend waarbij hij een beroep op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking had gedaan.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 8 De kredietnemer heeft de schending van de wet op het consumentenkrediet en zijn beroep op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking met de volgende argumenten onderbouwd:
- a. in de overeenkomst is niet aangegeven volgens welke procedure en onder welke voorwaarden de kredietkosten kunnen wijzigen, met name bij een vervroegde aflossing;
 - b. in de overeenkomst zijn het kostenpercentage en het totale te betalen bedrag, zoals op de datum van sluiting van de overeenkomst bepaald, foutief aangegeven; de fout zou het resultaat zijn van de ongeoorloofde berekening van rente over de niet-rentekosten van het krediet;
 - c. in het aflossingsschema bij de overeenkomst is niet aangegeven welk deel van elk termijnbedrag bestemd is voor aflossing van de hoofdsom en welk deel voor aflossing van de meegefinancierde niet-rentekosten van het krediet.
- 9 Verweerster heeft in haar verweerschrift geconcludeerd tot verwerping van de vordering in haar geheel. Verweerster heeft onder andere aangevoerd dat:
- a. de overeenkomst tot cessie van de vorderingen nietig is;
 - b. de rechtsoverdracht van verzoekster misbruik van subjectief recht vormt;
 - c. de verklaring waarbij een beroep op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking is gedaan, geen effect sorteerde aangezien er geen gronden voor indiening ervan bestonden en de termijn van een jaar waarbinnen een dergelijke verklaring kon worden ingediend, was verstreken.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 10 Tussen de partijen is niet in geding dat uit de overeenkomst niet blijkt dat het kredietbedrag waarover rente wordt berekend, niet alleen het bedrag omvat dat daadwerkelijk aan de consument is uitgekeerd, maar ook het bedrag dat bij aanvang van het krediet als commissieloon is ingehouden en door de kredietgever op diens eigen rekening is gestort. Het aflossingsschema bevatte geen uitsplitsing van het terug te betalen saldo van het kredietbedrag in het saldo van de daadwerkelijk uitgekeerde hoofdsom en het saldo van de aflossing van het meegefinancierde commissieloon. In de overeenkomst zelf stond niet dat een vervroegde aflossing van het krediet tot terugbetaling van eender welke kredietkosten aan de kredietnemer zou leiden. Anderzijds bevatte de overeenkomst geen informatie over het recht van de kredietnemer om een consumentenkredietovereenkomst waarin niet alle door de wet vereiste elementen zijn opgenomen, te herroepen.

- 11 Gelet op de bovengenoemde aspecten van de overeenkomst heeft de kredietnemer besloten om een beroep te doen op de zogenaamde sanctie van kosteloze kredietverstrekking, een rechtsinstrument waarin artikel 45 van de wet op het consumentenkrediet voorziet en waarvan de invoering in artikel 23 van richtlijn 2008/48/EG is opgelegd. De toepassing van dit instrument resulteert erin dat de rechtsverhouding met betrekking tot het krediet zodanig wordt gewijzigd dat de verbintenissen van de consument tot betaling van de rente en de niet-rentekosten over de gehele looptijd van het krediet tenietgaan.
- 12 In het licht van het voorgaande is het voor de beslissing in deze zaak van cruciaal belang om vast te stellen of de kredietnemer de verklaring waarbij een beroep op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking is gedaan, effectief en in overeenstemming met artikel 45 van de wet op het consumentenkrediet heeft ingediend. Dat betekent op zijn beurt dat beoordeeld moet worden:
- a. of een kredietgever, als partij bij een consumentenkredietovereenkomst, gerechtigd is om rente over een meegefinancierd commissieloon in rekening te brengen;
 - b. zo ja, hoe gedetailleerd dit in de overeenkomst en de bijbehorende documenten moet worden aangegeven;
 - c. hoe uitvoerig de kredietgever zijn informatieverplichtingen moet nakomen met betrekking tot het recht van de consument om het krediet vervroegd af te lossen en de overeenkomst te herroepen;
 - d. welke uitlegging van de Poolse bepaling ter omzetting van artikel 23 van richtlijn 2008/48 in overeenstemming is met het beginsel van doeltreffendheid, gelijkwaardigheid en evenredigheid: dat het recht op beroep op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking tenietgaat een jaar nadat het krediet door de kredietgever is uitgekeerd of een jaar nadat het krediet door de kredietnemer is afgelost;
 - e. of elke schending van de informatieverplichtingen die in richtlijn 2008/48 zijn voorzien en in deze vraag worden besproken, moet leiden tot toepassing van de door de Poolse wetgever bepaalde sanctie van kosteloze kredietverstrekking.
- 13 Deze uitlegging zal een aanzienlijke invloed hebben op de door de verwijzende rechter te geven beslissing in de onderhavige zaak. De beoordeling of het geoorloofd is om in een consumentenkredietovereenkomst rente te berekenen over de som van het aan de consument uitgekeerde kredietbedrag en de niet-rentekosten, en de toetsing van de juiste nakoming van de informatieverplichtingen door verweerster zijn namelijk van directe invloed op de beoordeling of de sanctie van kosteloze kredietverstrekking effect kan sorteren.

Met betrekking tot de eerste vraag

- 14 Artikel 3, onder j), van richtlijn 2008/48 definieert de debetrentevoet als rentevoet die in een vast of variabel percentage [op het uitgekeerde kredietbedrag]* wordt toegepast en op jaarbasis is uitgedrukt. De formulering van deze bepaling [in de Poolse taalversie] duidt erop dat de rente alleen mag worden berekend over het bedrag dat aan de consument is uitgekeerd. Het punt is echter dat de EU-wetgever het begrip uitgekeerd kredietbedrag niet definieert. In de richtlijn wordt het alleen in bijlage I gebruikt, waarin wordt gesproken van het opnemen van „het totale kredietbedrag” (bijlage I, punt II).
- 15 Voor zover de verwijzende rechter bekend is het begrip „uitgekeerd bedrag” in de zin van artikel 3, onder j), niet uitgebreid in de doctrine en de rechtspraak van het Hof of die van de nationale gerechtelijke instanties geanalyseerd.
- 16 Het inhoudelijk vergelijkbare begrip „totaal kredietbedrag” is daarentegen wel geanalyseerd. Het is vervat in artikel 3, onder l), van de richtlijn en wordt gedefinieerd als het plafond of de som van alle bedragen die aan de consument ter beschikking worden gesteld. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in zaak C-377/14 geoordeeld dat artikel 3, onder l), en artikel 10, lid 2, van richtlijn 2008/48 alsook punt I van bijlage I bij deze richtlijn aldus moeten worden uitgelegd dat het totale kredietbedrag en het bedrag van de kredietopneming het totale bedrag bepalen dat aan de consument ter beschikking wordt gesteld en dat dit bedrag geen bedragen omvat die bestemd zijn voor de nakoming van de uit hoofde van het betrokken krediet overeengekomen verbintenissen, zoals betaling van commissielonen en alle andere vergoedingen van welke aard ook die de consument moet betalen.
- 17 De vraag is nu of het begrip „uitgekeerd kredietbedrag” in de zin van artikel 3, onder j), op dezelfde manier moet worden uitgelegd als het totale kredietbedrag in de zin van het voornoemde arrest van het Hof van Justitie.
- 18 De EU-wetgever heeft uitdrukkelijk twee verschillende begrippen in respectievelijk artikel 3, onder j), en artikel 3, onder l), van richtlijn 2008/48 gebruikt, en dit verschil bestaat ook in andere taalversies van de richtlijn dan de Poolse. Uitgaande van het beginsel van redelijkheid van de EU-wetgeving zouden twee verschillende begrippen – het uitgekeerde kredietbedrag en de bedragen die uit hoofde van de kredietovereenkomst ter beschikking worden gesteld – derhalve twee verschillende betekenissen moeten hebben.
- 19 Anderzijds kan op grond van een grammaticale interpretatie van de bovengenoemde begrippen niet worden vastgesteld wat het verschil precies zou moeten zijn. Uitkering van een kredietbedrag betekent in principe terbeschikkingstelling ervan. Er kan eventueel gesteld worden dat het begrip

* NvdV: in de Nederlandse taalversie van deze bepaling ontbreekt de uitdrukking waar het de verwijzende rechter om gaat.

terbeschikkingstelling van een kredietbedrag ruimer kan worden opgevat dan uitkering ervan, aangezien het ter beschikking stellen van een krediet een andere vorm kan aannemen dan het overdragen van geldbedragen aan de consument. Aangezien het Hof van Justitie zelf heeft geoordeeld dat terbeschikkingstelling moet worden opgevat als het overdragen van enkel die bedragen die niet bestemd zijn om de kredietkosten te dekken, moet worden aangenomen dat het begrip uit hoofde van de kredietovereenkomst uitgekeerde bedragen dezelfde betekenis heeft.

- 20 Volgens de verwijzende rechter is het gerechtvaardigd om artikel 3, onder j), van richtlijn 2008/48/EG aldus uit te leggen dat het begrip uitgekeerd kredietbedrag dient te worden begrepen als de som van alle aan de consument ter beschikking gestelde bedragen en dat dit bedrag geen bedragen omvat die bestemd zijn voor de nakoming van de uit hoofde van het betrokken krediet overeengekomen verbintenissen, betaling van commissielonen en alle andere vergoedingen van welke aard ook die de consument moet betalen.

Met betrekking tot de tweede vraag

- 21 Uit de definitie in artikel 3, onder j), van richtlijn 2008/48/EG volgt duidelijk dat de debetrentevoet die in de consumentenkredietovereenkomst wordt vermeld, betrekking moet hebben op het aan de consument uitgekeerde kredietbedrag.
- 22 Indien de eerste vraag in overeenstemming met het standpunt van de verwijzende rechter (punt 23) wordt beantwoord, zal worden bevestigd dat kredietgevers geen rente in rekening mogen brengen over het deel van het krediet dat is verstrekt ter dekking van de niet-rentekosten van het krediet (met inbegrip van het commissieloon) aangezien dat deel van het krediet niet als onderdeel van het aan de consument uitgekeerde kredietbedrag wordt beschouwd.
- 23 Maar zelfs indien het Hof een ander standpunt dan de verwijzende rechter inneemt, blijft de vraag of het in het licht van richtlijn 2008/48 geoorloofd is om in consumentenkredietovereenkomsten bedingen op te nemen die de consument verplichten rente te betalen die wordt berekend over niet alleen het totale kredietbedrag maar ook over de door de verkoper (kredietgever) meegefinancierde niet-rentekosten van het krediet.

Met betrekking tot de derde vraag

- 24 De derde prejudiciële vraag van de verwijzende rechter ligt in het verlengde van de tweede vraag en wordt gesteld voor het geval de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord. De vraag wordt dus gesteld in de veronderstelling dat de kredietgever rente in rekening mag brengen over de niet-rentekosten, en heeft betrekking op de reikwijdte van de informatieverplichtingen van de kredietgever uit dien hoofde.

- 25 Bij de verwijzende rechter is er twijfel gerezen of de informatie die de verzoekende partij aan verweerster heeft verstrekt over het rentepercentage van het verstrekte krediet, met het oog op de doelstellingen van richtlijn 2008/48 uitputtend, volledig en duidelijk kan worden geacht. De verzoekende partij heeft weliswaar de debetrentevoet aangegeven (7,2 % op jaarbasis op de datum van sluiting van de overeenkomst, onder het voorbehoud dat de rentevoet variabel was), maar in de kredietovereenkomst en in de bijlagen daarbij is geen informatie te vinden over het specifieke bedrag waarover deze rente zou worden berekend. Uit eigen analyse van de verwijzende rechter blijkt dat het bedrag van de in het kader van de overeenkomst gekapitaliseerde rente berekend is als percentage (7,2 % per jaar) van het totale kredietbedrag (44 000 PLN), bestaande uit zowel het aan de kredietnemer ter beschikking gestelde bedrag (40 000,44 PLN) als het over het kredietbedrag berekende commissieloon (4 439,56 PLN). Uit het bewijsmateriaal in de zaak volgt niet dat de verzoekende partij voorafgaand aan de sluiting van de kredietovereenkomst aan verweerster heeft meegedeeld hoe het bedrag van de in het kader van de overeenkomst gekapitaliseerde rente precies was berekend.

Met betrekking tot de vierde vraag

- 26 De vierde vraag die de verwijzende rechter aan het Hof stelt, betreft de inhoud van de informatieverplichting van de kredietgever met betrekking tot de financiële gevolgen van een vervroegde aflossing van het krediet door de consument.
- 27 Volgens artikel 10, lid 2, onder r), van richtlijn 2008/48 moet in de overeenkomst op duidelijke en beknopte wijze informatie worden vermeld over het recht van de consument om het krediet te allen tijde geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen en over de procedure voor deze aflossing alsook, in voorkomend geval, informatie over het recht van de kredietgever op een vergoeding en de wijze waarop deze vergoeding wordt vastgesteld. Noch de Europese noch de nationale wetgever specificeert de minimumeisen voor de inhoud van de beknopte informatie die in deze bepaling wordt omschreven.
- 28 In dit verband rijst de vraag of wijzen op het bestaan van het recht tot vervroegde aflossing waarbij uitsluitend wordt vermeld dat bij volledige aflossing van het krediet rente over de periode tot de datum van aflossing van het krediet wordt berekend, kan worden beschouwd als een behoorlijke nakoming van de informatieverplichtingen van de kredietgever.

Met betrekking tot de vijfde vraag

- 29 De vijfde vraag van de verwijzende rechter aan het Hof betreft – net als de vierde vraag – de inhoud van de informatieverplichting van de kredietgever met betrekking tot de financiële gevolgen van een vervroegde aflossing van het krediet door de consument.

- 30 Conform artikel 10, lid 2, onder p), van richtlijn 2008/48 moet in de overeenkomst op duidelijke en beknopte wijze informatie worden vermeld over het al dan niet bestaan van een herroepingsrecht en de termijn voor de uitoefening daarvan, alsmede andere uitoefeningsvoorwaarden, zoals informatie over de verplichting voor de consument om overeenkomstig artikel 14, lid 3, onder b), het opgenomen kapitaal en de rente te betalen, en het bedrag van de rente per dag.
- 31 In dit verband rijst de vraag of het vervullen van de informatieverplichting door het vermelden van het bestaan van een herroepingsrecht waarbij slechts één van de termijnen voor de uitoefening van dat recht wordt vermeld [namelijk de termijn van 14 dagen vanaf de sluiting van de kredietovereenkomst, zonder vermelding van de in artikel 14, lid 1, onder b), van richtlijn 2008/48 bedoelde alternatieve termijn], aan de vereisten van artikel 10, lid 2, onder p), voldoet.

Met betrekking tot de zesde vraag

- 32 De zesde vraag die de verwijzende rechter aan het Hof stelt, omvat een verzoek om vaststelling van de juiste uitlegging van de bepalingen van het nationaal recht die voorzien in een sanctie voor het geval dat kredietgevers hun verplichtingen uit hoofde van richtlijn 2008/48 niet nakomen.
- 33 Artikel 45, lid 5, van de wet op het consumentenkrediet bepaalt dat het recht van de consument op een beroep op de sanctie van kosteloze kredietverstrekking een jaar na de datum van uitvoering van de overeenkomst tenietgaat.
- 34 Het uitleggingsgeschil met betrekking tot de voornoemde bepaling betreft de vraag hoe het begrip „uitvoering van de overeenkomst”, zijnde het moment waarop de aangegeven termijn van een jaar begint te lopen, moet worden begrepen. In een deel van de Poolse rechtspraak wordt aangenomen dat het hier gaat om uitvoering van de overeenkomst door de kredietgever en dat de periode van een jaar daarom moet worden gerekend vanaf het moment waarop de kredietgever het laatste deel van het krediet heeft uitgekeerd. In een ander deel van de rechtspraak wordt daarentegen een tegenovergestelde uitlegging gehanteerd, namelijk dat de uitvoering van de overeenkomst in dit geval betekent dat de consument de schuld uit hoofde van de consumentenkredietovereenkomst volledig heeft terugbetaald.

Met betrekking tot de zevende vraag

- 35 De zevende vraag van de verwijzende rechter houdt verband met de vraag die in punt 1, onder c), van de verwijzingsbeslissing in zaak C-472/23 wordt gesteld, maar is ruimer van strekking aangezien zij betrekking heeft op de evenredigheid van de toepassing van de krachtens artikel 23 van richtlijn 2008/48/EG geformuleerde sancties, ook in het kader van andere inbreuken dan door de verwijzende rechter worden genoemd.

- 36 De verwijzende rechter deelt het standpunt dat in een van de prejudiciële vragen in zaak C-472/[23] is geformuleerd, waarin wordt getwijfeld of artikel 23 van richtlijn 2008/48 aldus moet worden uitgelegd dat elke niet-nakoming van de in de voornoemde vragen bedoelde verplichtingen ertoe moet leiden dat aan de zijde van de consument het recht ontstaat om een verklaring in te dienen krachtens welke hij slechts de uit hoofde van het krediet verkregen hoofdsom hoeft terug te betalen, zonder rente of andere kosten.
- 37 Aangezien de richtlijn betreffende consumentenkredietovereenkomsten niet alleen consumenten maar ook de gemeenschappelijke markt beoogt te beschermen en tot doel heeft dat alle kredietgevers onder vergelijkbare voorwaarden op die markt actief kunnen zijn, rijst de vraag of een sanctie die, naast de toepassing van de in richtlijn 93/13 voorziene sanctie, de kredietgever alle inkomsten uit hoofde van de aangegane overeenkomst ontnemt – alleen omdat informatie die geen invloed had kunnen hebben op de beslissing van de consument om de overeenkomst te sluiten, op een onjuiste wijze in de overeenkomst is vermeld – de evenredigheidstoets doorstaat. Er kan worden gesteld dat de toepassing van een sanctie met zulke vergaande gevolgen als de sanctie waarin de bepalingen van het nationaal recht voorzien, een onnodige en inadequate maatregel is die niet in verhouding staat tot de inbreuk.